

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

27 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatului împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 iunie 2020, în cauza penală în privința lui,

Ixari Maxim xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 11.01.2019 – 09.01.2020;

Instanța de apel: 17.01.2019 – 23.06.2020;

Instanța de recurs: 09.11.2020 – 27.04.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 09 ianuarie 2020, Ixari Maxim a fost recunoscut vinovat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa în baza acestei legi, sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale în sumă de 25 000 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Cauza penală a fost examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală în baza art.364¹ Cod de procedură penală.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a reținut că, Ixari Maxim la data de 06.07.2018, aproximativ pe la orele 00⁴³, prin înțelegere prealabilă cu cet. Ostavciuc Alexandru și cet. Guțu Stanislav, din intenții huliganice, intenționat, aflându-se în parcul central din or. Drochia, loc care prin natura și destinația lui este întotdeauna accesibil publicului, ce potrivit art.131 Cod Penal se atribuie la loc public, încălcând grosolan ordinea publică, care s-a manifestat prin lezarea normelor de drept și morale de comportare în societate, care asigură securitatea personală a cetățenilor, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, printr-un cinism și obraznicie deosebită, demonstrându-și superioritatea asupra celor din jur, după inițierea neîntemeiată a unui conflict de către cet. A. Ostavciuc cu cet. Tukhtaev Doston, locuitor or. Drochia str. Ștefan cel Mare 6a și cet. Șerșun

Sergiu, locuitor al or. Drochia str. Ștefan cel Mare 6a, care petreceau timpul liber în locul de odihnă dat, a intervenit neîntemeiat în conflictul dat împreună cu Ixari Maxim cu aplicarea a mai multor lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului cet. Tukhtaev Doston și cet. Șerșun Sergiu, cauzându-i părților vătămate enunțate dureri fizice și leziuni corporale.

În urma acțiunilor ilegale ale cet. Ixari Maxim, Ostavciuc Alexandru și cet. Guțu Stanislav părții vătămate cet. Șerșun Sergiu conform raportului de constatare nr.201818P0266 din 09.07.2018 i-a fost cauzate vătămări corporale sub formă de "Edemul părții pielose a capului, edemul și excoriația cotului mâinii drepte", care se califică către vătămări corporale neînsemnate, iar cet. Tuhtaev Doston i-a fost cauzate vătămări corporale sub formă de "Edemul părții pielose a capului, echimozele feței, excoriațiile membrelor superioare și inferioare", care se califică către vătămări corporale neînsemnate.

Acțiunile lui Ixari Maxim au fost încadrate conform prevederilor art. 287 alin. (2) lit. b) din Cod penal, adică huliganismul - acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obraznicie deosebită, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane.

3. *Sentința a fost atacată cu apel* de către procurorul în Procuratura r-nul Drochia, Rusu Oleg, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei sentințe prin care cet. Ixari Maxim să fie recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă 1 an 8 luni închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

3.1 *În motivarea apelului, procurorul a indicat că:*

- instanța de judecată just a stabilit circumstanțele cauzei și corect a calificat acțiunile inculpatului Ixari Maxim în temeiul art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, însă a aplicat față de acesta măsură de pedeapsă - amenda penală de 500 unități convenționale, pedeapsă blândă în coraport cu personalitatea sa și circumstanțele comiterii infracțiunii;

- a indicat că inculpatul este angajat în câmpul muncii, la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află și are antecedente penale, având pornite asupra sa 8 cauze penale în temeiul comiterii infracțiunilor prevăzute de art. art. 186 alin. (2) de 4 ori, 186 alin. (5), 187 alin. (2), 287 alin. (2) și 217 alin. (2) Cod penal, care se află la diferite etape de examinare în instanțe de fond și cele superioare ierarhic;

- inculpatul Ixari M. la locul de trai se caracterizează negativ, este incorect cu vecinii și alți subiecți al societății;

- se află în vizerul poliției și evidența specială al IP Drochia ca persoană

anterior condamnată;

- a menționat că o careva pedeapsă definitivă în privința lui Ixari M. nu este prezentă, acestea nu se datorează comportamentului său, ci faptului că cauzele penale date sunt de o complexitate sporită și pe ele încă nu au fost adoptate decizii finale la examinarea lor în instanțele de fond și în ordine de apel;

- cauzele penale în care acesta este învinuit de comiterea infracțiunilor de sustragere prevăzute de art.186 alin.(2), alin.(4) și alin.(5), precum și 187 alin.(2) Cod penal, cauzele penale se află la examinare în Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani și vizează mai multe persoane și încă nu au o finalitate, ca urmare al prezentării periodice ale inculpaților și târăgănării examinării cauzei penale de către diferiți participanți ale procesului;

- pe respectivele cauze penale lui Ixari M. s-a aflat în stare de arest de maximum 4 luni, deoarece la momentul respectiv era minor;

- altă cauză penală unde acesta este vizat este cauza penală, unde acesta este învinuit în temeiul art.287 alin.(2) Cod penal, se află la examinare în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți, fiindu-i stabilită o pedeapsă cu suspendarea executării pedepsei și acordarea termenului de probă. Sentința dată la fel nu a intrat în vigoare, din cauza contestării acesteia de către acuzatorul de stat L. Bucătaru pe motivul blândeții pedepsei;

- a indicat că în prezenta cauză penală Ixari M. inițial nu a recunoscut vinovăția ceea ce în final a dus la disjungerea cauzei penale în privința sa într-o procedură aparte, ceilalți participanți deja fiind condamnați pentru infracțiunile comise, acțiunile date au dus la mărirea considerabilă al termenului de examinare al cauzei penale date;

- consideră că condamnarea acestuia la o pedeapsa sub formă de amendă minimală este una neîntemeiată, iar caracterul punitiv al pedepsei nu își atinge scopul său principal de stopare al activității infracționale ale acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 iunie 2020, apelul declarat de procuror a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Lui Ixari Maxim pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an 8 (opt) luni în penitenciar de tip semiînchis.

4.1 Instanța de apel, analizând argumentele apelului depus de procuror în latura pedepsei în raport cu circumstanțele cauzei, a stabilit că prima instanță, la stabilirea și individualizarea pedepsei în privința inculpatului Ixari M. nu a luat în considerație și faptul că acțiunea comisă de el, conform

art. 16 alin. (2) din Codul penal se califică drept mai puțin gravă, această faptă prejudiciabilă face parte din infracțiunile contra securității publice și a ordinii publice, care la momentul actual prezintă un pericol sporit în Republica Moldova.

Instanța de apel a constatat, că prima instanță în baza probelor administrate pe caz, corect a concluzionat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului Ixari M. în săvârșirea acțiunilor de huliganism, acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiunile care prin conținutul lor, se deosebesc prin cinism sau obrăznicie deosebită, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane, acțiunile lui corect fiind încadrate la art. 287 alin. 2 lit. b) Cod penal. Însă, ce ține de pedeapsa ce urmează a fi aplicată inculpatului, instanța de apel arătată că, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de modul de comitere a infracțiunii, mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită (viața și sănătatea persoanei), natura și gravitatea rezultatului produs, a altor consecințe a infracțiunii, motivul săvârșirii și scopul urmărit, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială a acestuia, în rezultat fiindu-i stabilită o pedeapsă inechitabilă pentru infracțiunea comisă.

Instanța de apel a reținut, că necătând la faptul, că prima instanță corect a calificat acțiunile inculpatului, sentința în cauză urmează a fi casată în latura pedepsei.

Instanța de apel a considerat, că inculpatul Ixari M. nu poate fi corectat prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, deoarece acesta nu este încadrat în câmpul muncii, mai mult ca atât în privința acestuia sunt intentate cauze penale în temeiul comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 186 Cod penal.

La stabilirea termenului de pedeapsă lui Ixari M., instanța de apel a ținut cont de procedura de examinare a cauzei și de limitele de pedeapsă prevăzute de norma penală, precum și de circumstanțele atenuante ale cauzei, și în conformitate cu prevederile art. 364¹ al. (8) Cod de procedură penală.

5. *Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar* de către avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatului prin care invocând incidența *pct. 10* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală solicitată casarea parțială a deciziei cu menținerea sentinței.

5.1 *În susținerea recursului avocatul invocă:*

- instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. art. 2, 7, 75 - 78 Cod penal cât și de explicațiile Plenului Curții Supreme de Justiție a Hotărârii

nr. 16 din 31.05.2004 " Cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei";

- la stabilirea pedepsei nu s-a dat atenție faptului că cet. Ixari M. în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești a recunoscut benevol și integral vinovăția sa în comiterea infracțiunii, a depus o cerere privind examinarea cauzei în ordine simplificată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală;

- instanța de apel la stabilirea și individualizarea pedepsei nu a luat în considerație faptul că Ixari M. este persoana fără antecedente penale, faptele au fost comise de o persoană având vârsta de pînă la 18, s-a căit sincer de cele comise.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat de către avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatului, pledând pentru netemeinicia recursului ca inadmisibil, iar motivele invocate în recurs au constituit obiect de examinare în instanța de apel, astfel, considerând corecte constatările instanței de apel.

7. Judecând motivele recursului în raport cu actele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Astfel, instanța de recurs ordinar atrage atenția asupra faptului că recurentul susține că decizia instanței de apel este una nemotivată în partea stabilirii pedepsei penale inculpatului, fiindu-i aplicată o pedeapsă prea aspră în coraport cu circumstanțele cauzei penale.

În acest sens, instanța de recurs ordinar conchide că, sunt întemeiate alegațiile apărării precum că, instanța de apel la stabilirea și individualizarea pedepsei nu a luat în considerație faptul că Ixari Maxim la momentul comiterii faptei *nu avea împlinită vârsta de 18 ani*, circumstanță care conform art. 79 alin. (1) Cod penal, se consideră circumstanță excepțională.

Colegiul penal atestă că, conform prevederilor art. 61, 75 alin. (1) Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au

săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale și corectarea acestuia. Persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Speciale și Generale ale Codului penal.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. În circumstanțele enunțate mai sus, instanța de recurs subliniază că inculpatului i-a fost numită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 8 luni cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Pedeapsa maximă prevăzută de sancțiunea alineatului (2) art.287 Cod penal, este de până la 5 ani închisoare.

Inculpatul la momentul comiterii faptei nu avea împlinit majoratul, or, acesta a comis fapta infracțională la data de 06 iulie 2018, ultimul fiind născut la data de 12 mai 2001.

Conform art. 70 alin. (3) Cod penal, la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduse la jumătate.

În aceste circumstanțe, în speță noua limită din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită de 5 ani, este de 2 ani și 6 luni. Aplicând prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, aceasta se reduce *cu o treime*, pedeapsa maximă fiind de 1 an 8 luni. Or, inculpatul a înaintat cererea privind examinarea cauzei penale de învinuirea sa, în baza prevederilor art. 364¹ Cod procedură penală, prin care a recunoscut în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Așadar, Colegiul Penal lărgit făcând o analiză a deciziei recurate și raportate la circumstanțele expuse mai sus, constată că, la stabilirea pedepsei inculpatului Ixari Maxim, instanța de apel a încălcat prevederile art. 70 alin. (3) și nu a aplicat prevederile art. 79 Cod penal, care prevăd că „*la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduse la jumătate și minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională*”.

Instanța de recurs ordinar subliniază că, fiind în prezența unei circumstanțe excepționale, și anume vârsta făptașului mai mică de 18 ani, aplicarea prevederile art. 79 alin. (1) Cod penal devine una obligatorie, astfel

încât, pentru infracțiunea comisă, urmează a fi stabilit un termen de pedeapsă mai mic de 1 an și 8 luni.

Astfel, Colegiul penal lărgit ținând cont de întregul ansamblu de circumstanțe în respectiva cauză penală, consideră că întru evitarea aplicării unei pedepse prea aspre care poate genera apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, care poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, de a numi inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an 6 luni.

Or, criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină cont la stabilirea felului, duratei ori quantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Astfel, ținând cont prevederile art. 7, 61, 75-77, 79 Cod penal, de personalitatea inculpatului, pentru prima dată a comis o faptă infracțională, a comis fapta în perioada minoratului, se căiește sincer de cele comise, a recunoscut vina în cele imputate și în raport cu pericolul social concret al faptelor comise și atitudinea procesuală pe care a avut-o inculpatul pe parcursul judecării cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că, pedeapsa sub formă de 1 an 6 luni închisoare, este una corectă, echitabilă faptei comise, va asigura realizarea scopului sancțiunii, contribuind la reeducarea inculpatului, la formarea unei noi atitudini a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale.

Rezumând cele expuse, Colegiul penal lărgit consideră că recursul ordinar declarat avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatului, în partea stabilirii pedepsei, urmează a fi admis, cu casarea în partea stabilirii pedepsei a deciziei instanței de apel, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, deoarece s-a confirmat temeiul sub aspectul că inculpatului *Ixari Maxim* i s-a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatului, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 iunie 2020, în privința lui *Ixari Maxim xxxxxx*, în latura penală în partea stabilirii pedepsei, rejudecă cauza în această parte și pronunță o nouă hotărâre.

Lui *Ixari Maxim xxxx*, recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, a-i stabili cu aplicarea art. 70, 79 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, pedeapsa închisorii pe un termen de 1(un) an și 6(șase) luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare a pedepsei, stabilit lui *Ixari Maxim xxxxx* de calculat începând cu data de 27.04.2021, cu includerea în acest termen a perioadei aflării lui *Ixari Maxim xxxx*, în detenție de la 23.06.2020 până la 27.04.2021, inclusiv.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **27 mai 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena